

De Vrouw en de Draak in Openbaring 12

Bespreking van Openbaring 12:1-6

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling (1977 of HSV)
Samengesteld door M.V. Update 31-1-2021

- 1 En er verscheen een groot teken in de hemel: een vrouw, bekleed met de zon, en de maan was onder haar voeten en op haar hoofd een kroon van twaalf sterren.
- 2 En zij was zwanger en schreeuwde het uit in haar weeën en in haar pijn om te baren.
- 3 En er verscheen een ander teken in de hemel. En zie: een grote vuurrode draak met zeven koppen en tien horens. En op zijn koppen zeven kronen.
- 4 En zijn staart veegde het derde deel van de sterren van de hemel en wierp die op de aarde. En de draak stond voor de vrouw, die op het punt stond te baren, opdat hij haar kind verslinden zou, zodra zij het gebaard zou hebben.
- 5 En zij baarde een zoon, een mannelijk kind, dat alle naties zal hoeden met een ijzeren staf. En haar kind werd weggerukt tot God en tot Zijn troon.

----- Overgeslagen periode van Jezus' hemelvaart tot de Grote Verdrukking -----

- 6 En de vrouw vluchtte naar de woestijn, waar zij een plaats had, die door God voor haar bereid was, opdat men haar daar zou voeden twaalfhonderd zestig dagen.

I. De Vrouw en haar Zoon

In deze excursie (hoofdstukken 12 tot 15) wordt driemaal “een teken gezien”: 12:1, 3 en 15:1. Het betreft drie samenhangende machten: Israël, Satan en God met zijn eindoordeel, waarbij Satan ten onder gaat en Israël verlost wordt.

De vrouw stelt Israël voor. Het gaat hier om een hemels teken met betrekking tot Israël. Van Gods kant ligt alles omtrent Israël vast in de hemel: “Want de genadegaven en de roeping van God zijn onberouwelijk” (Rm 11:29).

Israël wordt hier met een gehuwde vrouw vergeleken, niet een verloofde maagd zoals de bruidsgemeente van Christus. Vgl. Jr 31:1-5; Js 54:4-8; Hs 2:15 voor Israël, en Mt 25:1-13 en 2Ko 11:2 voor de Gemeente van het Nieuwe Testament.

De vrouw wordt verder gekenmerkt door 12 sterren op haar hoofd, wat op de 12 stammen van Israël duidt, alsook de zon en de maan die naar Jakob en Rachel als stamvader en stammoeder verwijzen. Deze symboliek blijkt duidelijk uit een droom die Jozef heeft gehad, in Gn 37:9-10:

“En hij droomde nog een andere droom, en verhaalde die aan zijn broeders; en hij zeide: Ziet, ik heb nog een droom gedroomd, en ziet, **de zon, en de maan en elf sterren** bogen zich voor mij neer. En als hij het aan zijn vader en aan zijn broeders verhaalde, bestrafte zijn vader hem, en zeide tot hem: Wat is dit voor een droom, die gij gedroomd hebt; zullen wij dan werkelijk komen, ik, en uw moeder, en uw broeders, om ons voor u ter aarde te buigen?”

Zie ook Jr 31:11, 15 waarin Jakob en Rachel als de verpersoonlijking van Israël worden beschouwd.

De zon, maan en sterren duiden dus op Israël. Maar er is nog meer uit het tafereel te halen. Zo is Psalm 89:36-38 interessant:

“Ik heb eens gezworen bij Mijn heiligheid: Zo Ik aan David lieg! Zijn zaad zal **in eeuwigheid** zijn, en zijn troon zal voor Mij zijn gelijk de **zon**. Hij zal eeuwig bevestigd worden, gelijk de **maan**; en de getuige in de hemel is getrouw”.

De zon en maan duiden op bestendigheid, hier van de troon van David of Jezus Christus. Zie verder Lukas:

“En zie, gij zult bevrucht worden, en een Zoon baren, en zult Zijn naam noemen JEZUS. Deze zal groot zijn, en de Zoon van de Allerhoogste genaamd worden; en God, de Heere, zal Hem de troon van Zijn vader David geven. En Hij zal over het huis Jakobs Koning zijn **in eeuwigheid**, en aan Zijn Koninkrijk zal **geen einde** zijn” (Lk 1:31-33)

Ook Ps 72:5 spreekt van bestendigheid.

Bij de vrouw merken we verder op dat ze “gekleed” was met de zon, maar de maan was “onder haar voeten”. Wat stelt dit voor? De zon betekent de hoogste autoriteit en macht op aarde. De maan bezit geen eigen licht maar weerkaatst enkel het licht van de zon naar de aarde. De maan stelt dus ondergeschikt gezag voor. Dat de maan zich onder de voeten van de vrouw situeert, betekent dan dat de vrouw boven de aardse machten staat. Men zou kunnen zeggen dat de aardse machten als een ‘voetbank onder haar voeten’ staan, wat doet denken aan Ps 110:1. Tijdens het duizendjarig rijk zullen alle aardse autoriteiten immers aan Israël en de troon van David (Jezus Christus) onderworpen zijn, want “uit Sion zal de wet uitgaan” (Js 2:3; Mi 4:2). Zie op mijn site Het herstel van Israël.¹ Hier in Op 12:1 wordt Israël reeds in die positie voorgesteld.

Vergelijk ook nog met Js 60:1-3, 20:

“Maak u op, word verlicht, **want uw Licht komt**, en de heerlijkheid des HEEREN gaat over u op. Want zie, de duisternis zal de aarde bedekken, en donkerheid de volken; doch over u zal de HEERE opgaan, en Zijn heerlijkheid zal over u gezien worden. En **de heidenen zullen tot uw licht gaan**, en koningen tot de glans, die u is opgegaan ... Uw **zon** zal niet meer ondergaan, en uw **maan** zal haar [licht] niet intrekken; want de HEERE zal u tot een eeuwig licht wezen, en de dagen uwer treuring zullen een einde nemen”.

De vrouw is niét de Gemeente en niét Maria

De vrouw kan niet de Gemeente zijn, want de Gemeente heeft de Here Jezus niet voortgebracht. Het is precies andersom: Christus bracht de Gemeente voort.

De vrouw is ook niet Maria, hoewel dit vooral door de Rooms-katholieken zo wordt gezien. De vrouw is méér dan Maria hetgeen blijkt uit de beschrijving van de draak die de vrouw vervolgt in Op 12:13-18. Wie zijn immers “de overigen van haar zaad [= nageslacht]?” (12:17) als we dit tot Maria zouden beperken?!

De vrouw is daarom Israël. Israël wordt in het Oude Testament voorgesteld als vrouw (Hs 2:1-22).

De vrouw baart de Messias, die inderdaad uit Israël is voortgekomen. Het is Israël dat zegt: “een kind is *ons* geboren, een zoon is *ons* gegeven” (Js 9:5; vgl. Mi 5:1; Rm 9:5).

Mi 5:1-2 kondigt de geboorte van de Messias aan, zoals die +2000 jaar geleden plaatsvond:

En u, Bethlehem-Efratha, al bent u klein onder de duizenden van Juda, uit u zal Mij voortkomen Die een Heerser zal zijn in Israël. Zijn oorsprongen zijn van oudsher, van eeuwige dagen af. 2 Daarom zal Hij [God] hen overgeven tot de tijd dat zij die baren zal, gebaard heeft. 2b Dan zal de rest van Zijn broeders zich bekeren, met de Israëlieten (HSV)

Dit “overgeven” in vers 2 betekent dat Israël aan de macht van hun vijanden (bv. Babyloniërs, Romeinen) wordt overgegeven tot de tijd van de geboorte van de Messias. Daarna wordt in vers 2b, in verkort perspectief de bekering van heidenen en Israëlieten gezien. Het lange tussentijdperk van de Gemeente wordt overgeslagen.

Ook tussen Op 12:5 en 6 wordt met het tussentijdvak van de Gemeente geen rekening gehouden. In het O.T. wordt altijd over het Gemeentetijdperk heen gezien (zie bv. Js 9:5-6; 61:2). Als we die periode even wegdenken, dan zien we voor Israël eerst de geboorte van de Messias en daarna de 1260 dagen of tweede helft van de 70ste jaarweek, de Grote Verdrukking. De geboorte en hemel-

¹ <http://www.verhoevenmarc.be/#Israel>

vaart van Christus worden direct verbonden met de tweede helft van de zeventigste jaarweek. Zie verderop.

II. De Draak

De draak is “de oude slang, die genoemd wordt duivel en de Satan” (12:9). Hij is de feitelijke machthebber achter alle tirannen van de wereldgeschiedenis, net zoals hij hier de macht is achter de dictator van het Romeinse rijk staat (zie op mijn site de bespreking van Op 13)². Rood doet denken aan het bloed van zijn vele slachtoffers. Hij heeft 7 koppen en 10 horens: hier moet voor de verklaring verwezen worden naar 13:1 en 17:3, 7-12, waar we dezelfde uitdrukking tegenkomen. Het wijst op het Romeinse rijk, maar dan met nadruk op de duivelse, geestelijke macht die achter dit rijk staat (vgl. 13:2b, 4). Het zijn niet enkel verdorven mensen die naar de macht grijpen, maar vooral de demonische machten (vgl. Ef 6:12). Door middel van het Romeinse rijk heeft Satan destijds getracht om het mannelijke kind, Christus, om te brengen.

Waar de Bijbel zulke monsters als draken voorstelt, moeten we denken aan (a) herinneringen aan tegenwoordig uitgestorven monsters zoals dinosauriërs (Jb 40:10, 20; Ps 74:13, 14; 104:26)³ die zowel in de Bijbel als in de heidense mythologieën voortleven, of (b) verwijzingen naar of waarschuwingen aan heidense vorsten die geïdentificeerd worden met de monsters uit hun eigen mythologieën.

De draak met zeven koppen doet onwillekeurig denken aan de Leviathan:

Ps 74:13-14 “Gij hebt door Uw sterkte de zee gespleten; Gij hebt de koppen der **draken** in de wateren verbroken. Gij hebt de **koppen** [meervoud!] van de **Leviathan** verpletterd; Gij hebt hem tot spijs gegeven aan het volk in dorre plaatsen”.

Js 27:1 “Te dien dage zal de HEERE met Zijn hard, en groot, en sterk zwaard bezoeken de **Leviathan**, de langwemelende slang, ja, de **Leviathan**, de kromme slomme slang; en Hij zal de **draak**, die in de zee is, doden”.

De Leviathan moet een soort draakachtige waterslang geweest zijn, met meerdere koppen, en met waarschijnlijk ook poten of vinnen. Zulke dieren zijn nu uitgestorven⁴, maar de mens heeft ze nog gekend, ook in Bijbelse tijden. Zie bv. de Behémoth (Jb 40:10-14, SV en KJV) die geen ‘nijlpaard’ (NBG) kan zijn, want zijn staart is ‘als een ceder’ (vs 12). De beschrijving komt verder overeen met een in watergebieden levende dinosauriër; hij is ‘het voornaamste stuk van de wegen Gods’ (vs 14). Ook Flavius Josephus (Ant. Jud. II,10,2) schreef over ‘vliegende draken’, een slangensoort met vleugels, waarvan ook de Bijbel spreekt (Jb 30:6; Js 14:29). Zie op mijn site [Draken in het Oude Testament](#)⁵.

Dat de draak zeven koppen, 10 horens en 7 diademen heeft, duidt ook op een grote macht en intelligentie van de satan. De draak is rood, als beeld van het bloed dat werd vergoten. Volgens Op 17:12 slaan de 10 horens op 10 koningen. De koppen hebben 7 diademen⁶, voor elke kop één. Het beest uit de zee (13:1) heeft echter 10 diademen, dus voor elke hoorn één.

Waarom zijn bij de draak de diademen op de koppen te zien en niet op de horens? Wanneer het feitelijke Romeinse rijk wordt voorgesteld is het van belang dat de diademen op de horens zijn, voor de 10 koningen van de federatie. Maar als het om de draak gaat - de macht achter het Romeinse rijk - dan blijkt dat de koningen geen macht hebben in zichzelf maar wel de draak. De Satan treedt op

² Zie <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Antichrist-in-Op13.pdf>

³ Mens en dinosauriër hebben elkaar nog gekend! Zie verder <http://www.verhoevenmarc.be/#Schepping>.

⁴ Sommigen menen echter dat er tot op onze moderne tijd nog enige exemplaren van bepaalde zgn. ‘uitgestorven’ monsters hebben bestaan. Zie bv. <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/draken-feit-of-fabel.pdf>

⁵ Zie <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/draken-OT.pdf>

⁶ Diademen: Grieks *diadema* en dat betekent (koninklijke) ‘kroon’, ‘hoofdband’ of ‘diadeem’. Deze is te onderscheiden van de ‘stephanos-kroon’ (Grieks *stephanos*) die een overwinningskroon is die gegeven werd aan iemand die de overwinning behaalde in de oude Griekse wedstrijdspelen.

als de vorst van deze wereld. Het Romeinse rijk (Op 13:1) is de zichtbare vertegenwoordiger van die macht, de uitvoerende macht.

De draak heeft “zeven” koppen die ook 7 bergen zijn, zegt Op 17:9. Zie op mijn site de verklaring van Op 17⁷. De “zeven” diademen op die koppen betekenen ook een zekere hemelse volheid, maar ze worden overtroffen door de “vele diademen” op het hoofd van de Messias (Op 19:12).

De staart sleepte één derde van de sterren van de hemel mee, en wierp ze op de aarde. Wie zijn nu die sterren?

Er zijn verschillende meningen over de sterren van de draak

1. Sommigen zien een parallel met Dn 8:10. Daar reikte één hoorn (Antiochus Epiphanes) van de geitebok tot aan de sterren van de hemel en deed ervan ter aarde vallen en vertrapte ze. Met “sterren” worden in de Schrift wel engelen aangeduid (vgl. Jz 5:14, 15; 1Kn 22:19) maar het is niet aannemelijk dat in Dn 8:10 een aards koning engelen doet neervallen en ze overwint.

2. Anderen zien hier niet de parallel met Dn 8:10. Hun mening is dat deze sterren de engelen van de duivel zijn, één derde van alle engelen die met hem uit de hemel geworpen worden in Op 12:9: “hij is, zeg ik, geworpen op de aarde; en zijn engelen zijn met hem geworpen”. De verklaring ligt hier dan als het ware bij de hand. Probleem hierbij is echter dat de draak zijn sterren naar de aarde werpt vóór de vrouw zou baren, en dat is 2000 jaar geleden. En pas ná het wegrukken van het kind (Jezus’ hemelvaart) lezen we in 12:7-9 dat de Satan met zijn engelen op de aarde werd geworpen, en dat is over Gemeenteperiode heen, net vóór de tweede helft van de 70ste jaarweek. Met andere woorden: tussen Op 12:4 en 12:7 liggen meer dan 2000 jaren, waardoor het niet redelijk is om bij de sterren in 12:4 te denken aan de engelen in 12:9.

3. **De juiste visie:** Vlak vóór de geboorte van de Heer maakte de “draak”, (de duivel) zich op om de Messias reeds onmiddellijk bij zijn geboorte te “verslinden” (12:4). De vrouw Israël is immers *hoogzwanger* en schreeuwde in haar *weeën* (12:2). De draak zou dat niet alléén doen, maar sleepte daartoe “het derde deel van de sterren van de hemel” mee, namelijk “zijn” engelen (demonen).

Het is de *draak* die deze sterren werpt, terwijl in 12:9 *Michaël en zijn engelen* de Satan en zijn engelen neerwerpen. Er is geen overeenkomst tussen 12:4 en 12:9. Hiertussen ligt immers ook het gehele Gemeentetijdperk. De duivel en zijn demonen hebben tot op de tijd van Op 12:9 nog steeds toegang tot de hemelse gewesten (zie Ef 6:12; zie ook De viervoudige val van Satan)⁸. De Satan “wierp” zijn engelen naar de aarde, ze “vielen” niet zoals in Dn 8:10 door toedoen van een aardse macht. Er is inderdaad geen parallel met Dn 8:10. Satan heeft de *macht* hen te *bevelen* en te *zenden*. Vlak vóór de geboorte van onze Heer beval Satan zijn demonen Hem te verslinden. Hij gebruikt bij dat commando zijn ‘staart’, een symbool van de leugenprofeet in Js 9:14. Reeds in Eden gebruikte de Satan de leugen om anderen te misleiden en zo te trachten Gods plannen te dwarsbomen - hij is immers “de vader van de leugen” (Jh 8:44) - en vanaf de geboorte van de Heer Jezus heeft hij dat wapen gebruikt om iedereen tegen God en Zijn plannen op te zetten. Echter, dit liep uit op een overwinning van de Messias over Satan, zodat Hij opstond uit de doden. In plaats van Hem écht te kunnen “verslinden” (12:4) werd het “kind werd weggerukt tot God en Zijn troon” (12:5).

De Satan heeft geprobeerd om 2000 jaar geleden het kind te verslinden, door middel van Herodes en Pilatus. Dit tafereel heeft ook met Genesis 3:15 te maken: God zei dat Hij vijandschap zou stellen tussen enerzijds het zaad (Jezus) van de vrouw (Israël) en anderzijds het zaad (Antichrist) van de slang (Satan). Satan zou het kind de hiel vermorzelen (zonder hiel valt een mens omver; het verwijst naar de fysieke dood van Jezus), maar dit zaad zou de kop van de slang vermorzelen, en dit wijst op een definitieve ondergang. De Heer Jezus is aan vlees en bloed deelachtig geworden opdat Hij door zijn dood de duivel zou teniet doen (Hb 2:14). Daarna werd Hij op de hemelvaartsdag “weggerukt naar God en Zijn troon”. Vgl. Op 3:21. Van de Satan lezen we dat hij in de hemel was en op aarde werd neergeworpen (Op 12:7-9).

⁷ <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Op17.pdf>

⁸ <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/val-Satan.pdf>

De vrouw vluchtte de woestijn in en werd daar 1260 dagen door God gevoed. Die periode is 3,5 profetische jaren of 42 profetische maanden (11:2, 13:5) of 1260 dagen of “een tijd en tijden en een halve tijd” (12:14, vgl. Dn 7:25, 12:7). Het is de tweede helft van de 70ste jaarweek van Dn 9:24-27. De uitverkorenen van het Joodse volk zijn dan verzegeld en zij kunnen niet meer omkomen. Hier wordt 2000 jaar christelijke periode overgeslagen: de geboorte en hemelvaart van Christus worden direct verbonden met de tweede helft van de zeventigste jaarweek: de Grote Verdrukking. In die Grote Verdrukking wordt Israël door God onderhouden en beschermd.

Het overslaan van die 2000 jaar hoeft ons niet te verwonderen. De Gemeente was een “verborgenheid van Christus, welke in andere eeuwen de kinderen der mensen niet is bekend gemaakt” (Ef 3:4-5). Tevergeefs zal men haar in het Oude Testament zoeken. Als het gaat om Israël, dan wordt ook wat in de laatste dagen met het volk gebeuren zal, in direct verband gebracht met wat vroeger plaats heeft gehad. De draad van de geschiedenis van Israël, die door hun ongeloof en de verwerping van Christus was afgebroken, wordt weer opgevat, maar zó dat men op vele plaatsen niet merken kan dat hij is afgebroken. Zo is het ook hier. Leest men deze profetie, dan zou men denken dat de 1260 dagen direct op de hemelvaart van Christus gevolgd zijn. Een ander merkwaardig voorbeeld hiervan is Jesaja 61. De Heer leest uit dit hoofdstuk voor in de synagoge te Nazareth. Jesaja laat op “het jaar van het welbehagen des HEEREN ...” onmiddellijk “...en de dag der wraak van onze God” volgen (Js 61:2). Toch weten wij dat er tussen die twee gebeurtenissen nu bijna 2000 jaar verlopen zijn. De Heer hield dan ook midden in dit vers op met lezen (zie Lk 4:19-21). Hij kwam om het jaar van het welbehagen van de Heer te prediken, terwijl de dag van de wraak van onze God nog eeuwen zou worden uitgesteld!

Lees verder:

- Bespreking van het Boek Openbaring: <http://www.verhoevenmarc.be/openbaring.htm>
- Openbaring 12:7-18: http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Op12_7-18.pdf

verhoevenmarc@skynet.be - www.verhoevenmarc.be - www.verhoevenmarc.be/NieuwsteArtikelen.htm